Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет природничий

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ШКІЛЬНЕ ГЕОГРАФІЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)
Середня освіта (Географія)
(назва освітньої програми)
Рік навчання __II__ , семестр __3__
Форма навчання (*денна, заочна*)

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність
014 Середня освіта
(шифр, назва)
Освітній рівень
(другий (магістерський) рівень вищої освіти

Кафедра та викладач	*Кафедра _географії_* *Викладач _Ткаченко Тетяна Іванівна_* *Лінк на профіль викладача у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=Laph1YMAAAAJ* *E-mail: t.i.tkachenko@udu.edu.ua*
I. Основна мета/цілі навчання	*формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь із теорії, методики та практики шкільного географічного краєзнавства, вивчення краєзнавчо-географічних об'єктів, упровадження краєзнавчого принципу в освітній процес закладів загальної середньої освіти, організація краєзнавчих досліджень, екскурсій і позакласної роботи з географії*
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*	*Навчальна дисципліна вибіркова* *Цикл загальної підготовки* *«Шкільне географічне краєзнавство», ВВ2.03*

III. Обсяг навчальної дисципліни		
	Кількість кредитів	*6*
	Загальна кількість годин	*180*
	Лекційні заняття	*10*
	Семінарські/практичні заняття	*10*
	Самостійна робота	*160*

IV. Короткий зміст	***Змістовий тематичний модуль 1.*** ***Теоретичні та методичні засади шкільного географічного краєзнавства.***

навчальної дисципліни	*Тема 1. Шкільне географічне краєзнавство у системі педагогічних та географічних наук.* *Тема 2. Шкільне географічне краєзнавство як навчально-виховне явище.* *Тема 3. Форми та методи організації шкільної краєзнавчої роботи.* *Тема 4. Джерела та ресурси шкільних географічних краєзнавчих досліджень.* *Тема 5. Природничо-географічне краєзнавство у школі.* *Тема 6. Суспільно-географічне та екологічне краєзнавство.* ***Змістовий тематичний модуль 2. Практика, матеріальна база та районування у шкільному географічному краєзнавстві.*** *Тема 7. Шкільний географічний музей та географічний майданчик.* *Тема 8. Класифікація та типізація краєзнавчих об'єктів місцевості.* *Тема 9. Організація та методика проведення шкільних географічних екскурсій і походів.* *Тема 10. Краєзнавче районування як метод шкільного географічного дослідження.* *Тема 11. Комплексна географічна характеристика рідного краю (області/громади).* *Тема 12. Проблеми, тенденції та перспективи розвитку шкільного географічного краєзнавства.* ***Детальні теми лекційних, практичних занять, питання до заліку, теми і завдання для самостійної роботи та інше містяться на курсі у Moodle:*** *https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8871*
V. Результати навчання	• ***здатність до опанування теоретичними і професійними знаннями*** *щодо теорії, методики та організації шкільної краєзнавчо-екскурсійної роботи та краєзнавчих досліджень у закладах загальної середньої освіти;* • ***здатність моделювати краєзнавчі освітньо-виховні заходи, екскурсії та навчальні маршрути*** *як складову частину шкільного географічного освітнього процесу та позакласної роботи;* • ***здатність до отримання практичних навичок розробки шкільних географічних краєзнавчо-екскурсійних маршрутів*** *для учнів різного віку, програм різного спрямування (природничого, суспільно-географічного, екологічного) з організації та проведення краєзнавчих досліджень, польових спостережень і поході*
VI. Порядок і критерії оцінювання	***Форми і методи поточного контролю*** *Поточний контроль* — *опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи, тестові модульні контрольн роботи* *Підсумковий контроль* — *Залік у 3 семестрі* ***Критерії оцінювання*** ***Під час усних відповідей:*** *• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.*

	Під час виконання письмових завдань: *• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).* ***Рівень відповідності критеріям*** ***Творчий рівень (90 – 100 балів).*** *Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проектах і конкурсах.* ***Високий рівень (80 – 89 балів).*** *Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.* ***Достатній рівень (70 – 79 балів).*** *Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.* ***Задовільний рівень (65 – 69 балів).*** *Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.* ***Низький рівень (60 – 64 балів).*** *Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.* ***Незадовільний рівень:*** ***35 – 59 балів з можливістю повторного складання.*** *Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;* ***0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.*** *Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.*
VII. Політика курсу*	*Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.*

ІІІ. Основні інформаційні ресурси	*Основна інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle: https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8871* *1. Барановський В. А., Масляк П. О. Шкільне географічне краєзнавство: теорія і методика викладання. Підручник. Київ: Альтерпрес, 2025. 320 с.* *2. Воловик В. М., Дмитрук О. Ю. Географічне краєзнавство та організація шкільних екскурсій. Навчальний посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2024. 285 с.* *3. Заставецька О. В., Кузишин А. В. Методика шкільних краєзнавчих досліджень. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2024. 240 с.* *4. Колотуха О. В., Смаль І. В. Шкільні краєзнавчі туристсько-екскурсійні маршрути. Навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя, 2025. 210 с.* *5. Масляк П. О., Давиденко І. В. Краєзнавство в системі шкільної географічної освіти. Підручник. Київ: ВГЛ «Обрії», 2026. 275 с.* *6. Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Географічне краєзнавство України. Навчальний посібник. Київ: Знання, 2025. 310 с.* *7. http://geografica.net.ua Географіка. Географічний портал* *8. http://compas.ucoz.com Для географа* *9. http://www.twirpx.com Спеціалізована електронна бібліотека*
	Обговорено та затверджено на засіданні кафедри _географії_протокол №___ від _____